

Hónz. díj helyben:	
Egész évre . . .	8 frt
Félévre . . .	4 frt
Negyedévre . . .	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal . . .	20 frt
Fél oldal . . .	10 frt
Negyedoldal . . .	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, virág- ntea, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyilttér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kiucstári ille- ték számítatik.	

Zúg a toronyalja.

Becsapott a tüzes istennyila a városi torony alá, s felriasztotta a szendergő tisztikart. Tudtuk, sőt jeleztük is lapunk legutóbbi számában, hogy városzerte bizonyos sikkasztásról beszélnek, melyről jó lesz tudomást venni a polgármesternek, de a főispánnak is.

Ugy lett.

A városi házipénztárnál több ezer forint erejéig terjedő „rendetlenség” ásitozik. Hónapokon keresztül nem lett elkönnyelve egy bevételezett nagyobb összeg, de hogy hol feküdt ez ideig, ki viselte gondját, az kiderítve még nincs. Hogy a pénztárban, legalább a városi pénztárban nem volt, s elkönnyelve sem lett, az bizonyos, mert 5 frt különbözetre is rá lehet jönni a pénztár vizsgálatánál, ha több a készpénz, mint az elkönnyvelt összeg.

A szabadkai házipénztár rendszerint vizsgálva lett és a pénztári készlet a lezárt könyvekkel mindig összevágott.

A pénz bárkinél, de magánzsebben volt, s magánzsebekre lett használva hónapokon keresztül, az bizonyos.

És most lássuk.

Szabadkán ugy a főispán, mint a polgármester az úgynevezett „apró szentek”-kel, vagy is a kisebb tisztviselőkkel szemben a lehető legszigorubb, sőt nem egyszer tulszigoru volt. Voltak sőt vannak esetek és folyamatban levő fegyelmi ügyek, hogy a város vagy semmi, vagy pár forint erejéig alig terjedő károsodást szenvedett és a hibás tisztviselő, állásától hónapokon keresztül felfüggesztve volt és van ma is.

Vajjon mi az oka annak, hogy egy közpénztár hűtlen kezelésénél ez ideig senkinek még a hajszála sem görbült meg?

Avagy nálunk is az az elv uralkodik, hogy míg az apró tolvajokat felaggatják, addig a rablókat futni engedik?

Nem hinnénk.

A főispán ez időszerint városunkban időzik — a polgármester a vizs-

gálatot megkezdette, — az elmondott tények sallangósan megerősítvék, vajjon mit cselekszenek most?

Nincs helye a titkolódzásnak!

Vagy meg van lopva a város vagy nincs, — vagy megtörtént az ezrekre rugó összeg elkezelése, vagy nem — de egyiket tudni akarja a közönség!

Akarja! — ismételjük — ehhez joga van, ezt követelheti; a főispán és polgármesternek pedig kötelessége gyors és erélyes intézkedéssel nyíltan kitárni az ügyet, hogy ha van bűnös, az mielőbb lakoljon, ha pedig nincs, ugy egy tisztikar becsülete ne dobáltassék uton-utfélen piszokkal.

Egy közpénztárnál még a gyanu árnyékának sem szabad előfordulni, egy közpénztárnál nem csak a kész sikkasztás, de az azt istápoló rendetlenség is súlyos mulasztás, hogy a ki ezt elkövette, az egy perczig nem maradhat azon a polezon, a melyre őt a közbizalom egykor felemelte.

Tudják ezt a városi tisztviselők,

TÁRCZA.

Noviczius Gaudencius.

(Papi adomák, ötletek és jellemvonások gyűjteménye.)

Babik József, egri egyházmegyei áldozó pap „Noviczius Gaudencius” cím alatt egy 288 lapra terjedő kötetet adott ki, mely most már III. kötetét képezi a Frater Hilárius és Fráter Jukundián czime alatt korábban megjelent papi adoma-gyűjteménynek. A jelenlegi kötet is 500 adomát foglal magában, melyek mindegyikében jóízű humor és erediség rejlik és mulattató olvasmányt nyújt. E III. kötetnek is 1 frt 50 kr az ára. Ajánlásra nem szorul, de izlelitől közöljük belőle az alábbiakat.

Lábos János, endrődi esperes-plébános eredeti ember volt a maga nemében, ki után sok jellemzetes adoma maradt fen. Az ő idejében a szolnoki ferenczrendűek jártak ki koldálni Endrődre. A régi páter, ki már többször megfordult a nagy faluban, az új kiküldöttnek elmondta, hogy mily nagyszerű dolga lesz Lábosnál, ki nagyon szereti a tréfás barátokat.

Nosza fel is tette magában a soron levő páter, hogy első fellépésével meghódítja Lábos bácsit, kihez midűn beköszöntött, így kezdé tisztelgését;

— Dicsértessék a szép asszony!

Lábos éppen az íróasztalnál ült, midűn

szokatlan hangok ütötték meg fülét. Gondolta magában, hogy majd észre téríti a henczegő barátot. Fölvett tehát egy fél iv papirt, s hol erre, hol a barátira tekintve, így morfondirozott magában:

— Szeme: barna . . . Csakugyan olyan! . . . Orra: pisze . . . Ad animam — olyan! . . . Termete: pocakos . . . Accurate olyan! . . . Ez az! . . . Épen most kaptam egy currenst, folytatá komoly hangon, mely szerint megszőkött egy barát, és ez nem lehet más, mint kend, ki így köszöntött be hozzám, tehát mindjárt küldök a perszekutorért, hogy verje vasra és vigye vissza a klastromba.

E szavak hallatára a barát térdre hullva könyörgött pardonért. Ekkor Lábos elnevette magát, mondván:

— No hát előbb barátkozzunk meg tisztességesen, azután komédiázzunk egymással!

A magyar szabadságharcz idejében Hoffmann János volt a kecskeméti prépost-plébános. Mikor Görgey seregével Kecskemétre bevonult, a parochián szállásolta el magát, hol szives vendégszeretettel fogadta őt a házi gazda sőt a templomban is hirdette hazafias rendeleteit.

Görgey távozása után nem sokára Schlick osztrák tábornokot kellett vendégeül fogadni, kinek már fel volt jelentve hazafias készsége-

ért, melylyel a magyar vezérnek szolgált. Schlick tehát próbára akarván őt tenni, szintén kihirdetni való proklamációt adott át neki; mire azt mondta a prépost:

— Nagyon szivesen megteszem.

Csodálkozva kérde tőle az osztrák tábornok.

— Hát ön egyformán szolgál nekem is Görgeynek is?

Igen is, felelé Hoffman, mert csak egy nyakam van és ezt egyformán kell őriznem mindkettőjüktől; azért teszek így.

És Schlick mosolygva adott igazat neki.

Egyszer egy érseknél a tanítók küldött-sége tisztelgett, megköszönni azon dus adományokat, melyeket a tanítók anyagi helyzetének javítására tett.

Az érseknek jól esett e figyelem a tanítók részéről, kiket kedves munkatársainak szólított hozzájuk intézett beszédében, melyet ilyenformán végzett:

— De különben is az önök működése megfizethetetlen . . . (Hogy emelkedtek ezen elismerő szavakra a keblek, azon reménytől duzzadva, hogy no most mindjárt a fizetés föl-emelése következik!)

— Jutalmukat el fogták nyerni az égben.

Lőn erre aztán általános kiábrándulás a tulzott reményekből.

érezik ezt a pénztárhoz közel állók is, de nagyon szomoruan:

„Zúg a toronyalja!...”

K. Illás.

„**Bitang gazdálkodás!**” Ezt a kifejezést vágta szemébe Kállay Albert főispán a szegedi városi urak egyrészének, mert a tisztviselők egy része bérlője is volt egyes városi bérlőeknek. Ez a kifejezés Szabadkán is elkel. A városi bizottsági tagok sem lehetnek a várossal bérlői viszonyban, pedig Kelebián, Paliacson és több más helyen az obtynárok a bérlők idegen név alatt! Főispán ur! A mi Szegeden nem járja, az nálunk mehet? Hát ez nem „bitang gazdálkodás”? De bizony az, épen úgy, mint sok más Csáky-féle dolog.

A birtokjogi viszonyok Szabadkán.*)

X.

Most a felosztás módosatairól tanakodván a kérelmezőket 4 osztályba sorozták: I. akiknek 500 vagy több láncc van a pusztákban, II. akiknek 200—500 láncc van, III. akiknek 50—200 láncc van és IV. akiknek 50 lánccnál kevesebb vagy semmi földjük nincsen. A folyamodókhoz viszonyítva 672 részre kellett osztani mindegyik kalkaturát. Az első Jaranló és Balcséből állott 3369 lánccból, a második 3571 lánccból állott. A 33. I. osztálybeli 15, a 64. II. osztálybeli 12, a 239. III. osztálybeli 6, és a 336. IV. osztálybeli 2 lánconként kapjon az első kalkaturában, — hasonlóan a másodikban is, csak hogy osztályonként 16—12—7—2 lánconként. — Elhatározott, hogy egy család, bármily népes legyen is, csak egy sorsot huzhat, de a családtól tényleg elvált és külön gazdálkodó fiak is sorsolhatnak mint III. osztálybeliek. Az illető földek eddigi birtokosai pedig felszólítottak, hogy békével engedjék át

*) Mutatvány „Szabadka város története” II. kötetéből.

A francia háborúk idejében sok költésre lévén szüksége Ferencz császárnak, hosszú ideig betöltetlenül hagyta a gazdag váradi püspökséget, mely idő alatt gróf Csáky László, tinnini fölszentelt püspök kormányozta az egyházmegyét mint vikárius generális. A gróf nagyon jó, és jámborlalkú ur volt, a mi kitetszik a következő esetből is.

Egy téli nap Váradhoz közel eső családi birtokára kocsizott ki. Amint a faluhoz közeledett, feltűnt neki, hogy az ő szénáskertjéből három paraszt ember ugyancsak rakja a szalmát a szekerére Melléjük érvén, megállította hintáját s kérdé az atyafiaktól, a kik őt nem ismerték:

— Az uraságnak viszitek-e a szalmát hé?

Bizony mi magunknak visszük fűteni, felelék a parasztok. De hát megvettétek tőle ugye azt a szalmát? kérdezősködött tovább a gróf.

— Nem vettük biz mi, hiszen ugyis a Csáky szalmája ez, a kinek nincs familiája, de van temérdek szalmája.

— No jól van fiaim, én vagyok az a Csáky gróf, és megengedem ezt nektek és így bátran vehetek a szalmából, de lopni nem szabad egy szálát se!

Egyszer Lajcsák váradi püspökhöz elment két theologiai tanára a szemináriumnak s alázatosan kérdést intéztek hozzá, hogy ezt

a földeket új tulajdonosaiknak, különben katonai karhatalommal és börtönnel fognak erre kényszeríttetni. — A sorsolás e szerint a keleti ugarokban 1787. máj. 30-án meg is történt Szalay Péter jelenlétében, nehogy ismét panaszok emelthessenek a tanács ellen, ha egymaga intézkedik.

1788. máj. 8-án Gludovác József kamarai tanácsos mint a város rendezésével megbízott kir. biztos kezdi itt meg működését illetőleg folytatja Ürményi munkáját, és máj. 19-én a helyszínen a 3500 lánccból álló u. n. nyugati ugarföldet Kelebia felé, melyeket Pávai mérnök már dülökre felosztott, a városi tanács által 3—3 lánconként megváltási címen kiosztatta s pedig első sorban a közterheket viselő szegények között, akiknek földek nem voltak; 406 ilyen lakos jelentkezett. Ami ezek után fenmarad (valimi 2300 láncc) osztassék ki — ugy rendelé — sorban a többi kérelmező polgárok között. Mindnyájan a termés egy hetedrészét tartoznak e földek után a városnak adni. — Ebben volt mindig az őszi vetés, míg a keleti kalkaturában a tavaszi: évenként csak az egyik volt bevetve, a másik mindig pihent és ugarban maradt. Innen származik a ma is ugy nevezett keleti és nyugati ugarok elnevezése.

Gludovác is újra a helyszínen tartott vizsgálatokat és személyenkénti jegyzékeket s összeírásokat készíttetett és Vlassics Gábor városi mérnök által 1789. óta az özszeses kül- és belterületet felmérési és minden pusztáról külön térképet vétetett fel; minden egyes birtok külön feltüntetésével

Az előbbi kir. biztos által földeiktől megfosztott polgárok Gludováchoz folyamodván sokan ismét visszahelyeztettek, és az eddigi birtokosok ismét zavartattak 1790. máj.—aug. hónapokban. Ezért azok annyi zavarás miatt elkeseredvény, közülök nem egy fegyveres kézzel is ellent állott, midőn rendes jogcímen szerzett birtokból akarták kivetni. — Az 1000 láncc felüli földeket is tényleg elvették és másoknak osztották ki.

és ezt a két kispapot, kik nagyon gyöngén tanultak, beletelhetik e a szekundába, s mint nem alkalmazásokat a papi pályára, kiküldhetik-e az intézetből Mire a püspök azt fetelte:

— Csak rakjátok őket bátran szekundába, de ki ne küldjétek, mert habeo ego etiam secundae classis pro talibus (másodrendű plébánián is vannak az ilyenek számára)!

*

Volt négy szép, magyar udvari huszárja Eszterházi Károly gróf. egri püspöknek, kettő mint mágnásnak családi színeiben diszelegve kettő mint püspöknek. Hires volt e négy nyalka huszár országszerte.

II. József is kíváncsi volt látni őket, mikor Egerben járt Eszterházi azonban az asztalhoz négy borotvált képű, strimlibe sámfázott, német inast rendelt a szolgálatot teljesíteni. Mit látván II. József így szóllott a grófhhoz:

Én azt hallottam, hogy szép huszárjai vannak a püspök urnak: hát hogy nem láthatom őket itt szolgálni az asztal körül:

A gróf e kérdésre következőleg válaszolt:

— Igenis, fölség, vannak huszárjaim de jobban szeretem, ha az asztal körül a németet látom hátam megett; huszárjaimat pedig mint mágnás és püspök csak parádéra tartom magamnak.

*

A király is 1794. nov. 26-án helyeslé az udv. kir. kamara utján Gludovác működését s a zavart viszonyok végleges elintézésre ismét őt küldi városunkba, akadályoztatása esetében pedig Szentgáli János kincstári titkárt adja mellé. Együttal a király elégedetlenségét fejezi ki a városi tanács könnyelmű és érdekelt eljárása fölött: mert egyrészt nem őrizte ellen a mérnököket, akiknek kiadta ugyan fizetésüket de nem nézte meg munkájukat, másrészt pedig a földosztásban a szegényeket mellőzve csak a gazdagok érdekeit segítette elő. Feltűnőnek találja a király, hogy a városban levő 3000 családból csakis nyolc család kapott nagyobb terjedelmű földbirtokot (t. i. Vojnics Lukács, Mihály, Jakab, Mukics Miklós, Rudics Máté, Vukovics illés, Kerovics György és Szecsanaz Jakab): pedig a tapasztalás bizonyítja, mily káros hatása a szab. kir. városokban és főképen ezen városban is egyes családok aránytalan túlhatalma, mely rendszeren a szegényebbek elnyomására vezet. Másrészt épen ezek akadályozták s hiúsították meg a kir. biztos üdvös intézkedéseit. Ezért elrendelé a király, hogy mindezeketől kegyelem nélkül a 800 láncc fölül birtokuk elvétezzék és szegények között osztassék el. — A tompai közlegelőből is ezen hatalmasok mindjárt tavasz elején szokták a legjobb részeket elfoglalni, a melyeket bekerítenek és épen sajátjuk gyanánt használnak mások kárára, akik onnan ki vannak zárva. — Elégedetlenségét tejezte ki a király mindazok ellen, akik a kir. biztosnak intézkedéseit fegyveres kézzel is megakadályozni merészelték, annál inkább, mert az nem saját belátás, hanem felsőbb utasítások szerint járt el. Ezen nagy vakmerőségök miatt az illetők az erővel visszafoglalt földekből újra kivettessenek és a jogtalanul élvezett haszonért a károsultak számára a városi házipénztárba fizetni tartoznak. Hogy pedig a kir. biztos működésében ne akadályoztassék, szükség esetében katonai karhatalmat is használjon. — Gludovác előterjesztésére a király az ugarföldet is újra osztatja el, s pedig úgy, hogy az I. oszt. polgárok 6—6 lánccot kapjanak a két kalkaturában, a II. osztály-

Mikor a borfogyasztási adóval boldogították a közönséget, Dombi bácsinál is megjelent egy finánc s kérdé tőle:

— Főtisztelendő ur, mennyi bor fogy el a házáznál?

— Hát a mennyi van, megisszuk mind.

— De kérem, tessék bevallani a fogyasztást.

Hát mig van, mindig iszunk, ha nincs, nem iszunk.

Akkor kérem a pinczekulcsot, hivataloskodot a finánc, le kell a hordókat pecsételnem.

Az öreg ur szívesen átadta a kulcsot, mert a plébánia alatt rossz pincze lévén, horait saját házának pinczejében tartotta, mely ugyancsak telve volt, míg a parochiális pinczében mindössze néhány rossz, összetört meszes dézsa volt.

Visszajöt a finánc s jelenté:

— Kérem, ott nincs bor.

— Hát akkor megittuk, mondá a plébános.

— De valamit csak mégis kell fizetni, szólt a fináncz.

Az ágyon volt egynehány tojás, ezek közül hármat e szavak kíséretében nyújtott át az öreg ur a fináncznak:

— No fogja, ezt adom magának.

A fináncz szégyenkezve távozott a plébánostól, hol annyira felsült.

beliek 4—4, és a III. osztálybeliek 2—2 láncot. S tekintve azt, hogy a város ezen földek megváltása előtt ezekről a termés hetedrészét kapta azért most 8 frtjával adassanak el, kivéven a Pality melletti árvizes részek, melyek 6 frtjával fizetendők.

(Folyt. köv.)

A városi házipénztárnál a vizsgálat folyamán már nemcsak az derült ki, hogy több ezer forint úszott, sőt némi tekintetben most is úszik egy része valamerre, de kiderült az is, hogy csupán okmánybélyegeken több mint ezer frt nem lett a kellő helyen fölragasztva, s a hiány az utolsó pillanatban, szombaton, e hó 9-én pótoltatott.

Gratulálunk a felügyeletnek!

Ötven év múlva!

Régi szokás a diáknépségnél, hogy mikor az érettségi vizsgán keresztülesik, fogadást tesz a későbbi találkozóra. Az időpont, a szokás alapján, nem igen több tíz esztendőnél s így az érettségi vizsga után tíz év múlva összesereglenek abban a városban, a hol a vizsga drukkjait állották ki. Hálaadó istentiszteletet hallgatnak végig, a mi után fölvonulnak a vendéglő éttermébe, a hol a banket megy végbe és ahol bemutatják, hogy ki mennyire haladt előre a toasztozás tekintetében. Az ilyen találkozók meglehetősen naiv dolgok, mivel e kis idő alatt az ő életükben alig áll be nagyobb változás. Legfőbb aljárásbirói állásig jutnak vagy országgyűlési képviselők lesznek. Ennek a tíz éves találkónak tehát semmi különös érdeke, ingere nincs a fontosságban, csak az által nyernek itt-ott valamit, hogy helyi lapokban leírják a bankett lefolyását és kiadják az elmondott toasztokat, a melyeken sokszor nem látszik meg 10 esztendőnek az elmúlása. Sokkal érdekesebb, megkapóbb az a találkozó, a melyeknek a rendezését Gánóczy Flóris, székesfehérvári kir. közjegyző eszközli, a ki azokat az iskolatársakat hívja össze, a kikkel Egerben 1842. évi július 26-án végezte az iskolát. Tehát ötven év múlva az érettségi után. Már maga ez az ötven esztendő is sok, a mi a vizsgák óta elmúlt; a melyhez azután ha hozzáveszünk az akkori diákok évszámát, nagy summa jön ki az esztendőkből. Az ilyen találkozóra már el lehet menni. Mennyi minden történt azóta. A politikai, a társadalmi életben is, de meg mennyi minden történetet az ő életükben is. Hogy szétszóródtak ezen idő alatt és mennyi juthatott közülük a temetők hantjai alá. Milyen komoly, csöndes öreg urak lesznek ezek a találkozók és mennyire nem ismernek egymásra, ha azóta nem látták egymást. Ezek majd beszélhetnek a multról, életük folyásáról hányattatásai felől, meg visszaemlékezhetnek a pajkos diákcsejnyekre, a miket egykor, ötven év előtt elkövettek s a miket talán ma már, a nagy komolyság öreg napjaiban, el sem hisznek. — Igazán érdekes, megkapó lesz ez a viszontlátás, a melyre vonatkozólag Gánóczy Flóris közjegyző a következő felhívást teszi közzé. »Felhívom azon iskolatársaimat, kikkel 1842. évi július 26-án Egerben iskoláimat végeztem s kik ez ideig lakásaikat velem — magánmegkeresés folytán — nem közölték, hogy özvejejüvelünk megállapíthatása végett engem f. hó 26-áig értesíteni sziveskedjenek.«

És a felhívásnak lett is eredménye.

Az egykori iskolatársak közül ez idő szerint még ötven élnek. Az élők közül egy

kath. püspök, kettő kath. kanonok, egy kir. közjegyző, és egy nyugalmazott kir. járásbíró

És ez a bíró a mi bíránk *Milassin Jakob*, a ki meg is tette előkészületeit, hogy az ötven éves találkozás nagy napján megölelhessen diák-kori egykoron gyermek, de ma már az aggkor felé közeledő régi pajtásokat!

Szabadka város közügyei, ezek között a rendőrség egyes dolgai legközelebb szellőztetve lesznek az országgyűlésen is. Interpelláció adatik be a belügy-ministerhez czimezve egyik bácskai országgyűlési ellenzéki képviselő által. A torony alja ezután még jobban fog zúgni! Kell is valahára.

A magyar tüzoltók

konstantinápolyi kirándulása.

Folyó hó 9-én déli 1 órakor érkezett városunkba Várady Ferencz pápai kamarás, esperes-plébános s a magyar tüzoltóság főpapja. Az indóházban az önk. tüzoltóság parancsnoksága és Scossa Zoltán városi parancsnok fogadták a szeretett főpapot. A vendég ezután Vermes Béla, Wenczel Lajos önk. és Scossa Zoltán városi parancsnokok kíséretében a Szt. Terézia plebániára hajtatott, ahol Mamuzsich Mátyás fogadta őket. Pár percnyi időzés után visszatértek a »Bárány« szállodába, a hol a külön étteremben pompás bankett várta a vendéget. A banketten számos kedélyes felköszöntő mondatott s mintegy 20-an vettek részt benne. Az ebéd végeztével az egész társaság kirándult Palicsra, ahol Vermes Lajos fogadta magyar vendégszeretettel az egész társaságot.

Palicsról bejövet a város-ligetet tekintette meg a főpap s onnan a vasuti indóház éttermébe vonultak, ahol a helyb. önk. tüzoltóság zenekarának dallamai mellett, vig vacsorázás közben várták a Budapestről jövő külön vonatot, amely vonat hozta a konstantinápolyi kirándulókat.

Esti 10 óra 6 perczkor robogott be a vonat a kirándulókkal s a zenekar rázendítette a »Rákóczy«-indulót. A kiszálló tüzoltóbajtársak mintegy 15—20 percnyi itt időzés alatt meggyőződhetek arról, hogy szeretjük őket, s örömmel üdvözljük városunk falai között a vendégeket s e pár percz elég volt arra, hogy ígéretet tegyenek, miszerint visszafelé jövet legalább egy napig megállnak Szabadkán »pihenni.« Különbön hisszük, hogy Várady Ferencz tüzoltó főpap megtartja ígéretét és elmondja azt, hogy Szabadkán igazi magyar vendégszeretettel fogadják a vendégeket. A kirándulók egy pár magyar lovat, egy szép kocsit, szerszámot, szóval egy teljes fogatot és több emlék-albumot visznek magukkal Konstantinápolyba, Gróf Széchenyi Ödön 30 éves tüzoltói jubileumára. Megemlítjük még azt, hogy városunkból Kopunovics Károly s Birkáss Kálmán csatlakoztak a kirándulókhoz.

Irodalom, művészet.

Csóka Sándor lenne 1892—93-ra újból a szabadkai színház direktora, feltűnő azonban, hogy a régibb komédia ismétlődik újra. A szerződés még ma sincs aláírva, a szerződött tagok névsorát nem ismeri senki, mert a direktor azt ez ideig be nem terjesztette. Valóban csodálkozunk Csóka direktor játékán, különösen akkor, a mikor nem valami különös jó benyomással hagyta el a várost. Tudni szeretnők merre alszik az újonnan alakult színügyi bizottság, és mit szán-

dékozik tenni a városi tanács? Megjegyezzük végül, hogy Csóka társulatával már közeledik Szabadka felé, s mielőtt befordulna hozzánk, Békés-Gyulán telepszik meg 5—6 hétre csupán.

A palleli színészet úgy látszik végleg elmarad. A »Szab. Közl.« egy erre vonatkozó cikkben azt mondja, jó lenne Egressy Ákost tavali szaván fogni, hogy alakítson a fővárosi művészekből egy kis társulatot, s ránduljon le hozzánk. Ezzel is elkéstünk. Egressy Ákos egy 10 tagból álló művészek és művésznőkből a kiránduló kis társaságot összeállította, s el is utaztak e hó 2-án Lippikre, a hol az ottani fürdőigazgatóság lakást, fürdőt és bérletet biztosított nekik. Mi szokás szerint későn ébredünk fel.

Számonkérőszéki ülés tartatott hatóságunknál tegnap délután a főispán elnökletele alatt, melyen az utóbbi megelégedését fejezte ki a tapasztalt munkálkodásért Vajjon ebben a munkálkodásban a házipénztár is benne van-e?

H I R E K.

A helybeli jótékonyaságokról híres nőegyletek figyelmét felhívjuk a Kölcsey-utcában a Kolonics borbély házában lakó és nagy szűkségben tengődő 70 éves nőre, ki egykoron a szabadkai publikumnak sok műélvezetet nyújtott Bogárdi színésznőnek anyja.

»A Kereskedő ifjak« társulata által f. hó 9-én a város-ligetben megtartott ez idei nyári multság, mint ez előre is látható volt, nagy látogatottságnak örvendett. Igen szép számú előkelő közönség volt jelen és különösen feltűnt a jelen volt sok fiatal leányka, kik rendszeres bálba még nem igen mernek fellépni, de ilyen, — inkább családi jellegű — nyári táncmultságon annál fesztelenebb módon mulatnak.

A tisztí főorvos b. figyelmébe ajánljuk az általunk sokszor megénekelt Megyeri-utcát. Ha onnan mielőbb járványos betegség ki nem kerül, akkor nem hisszük hogy ilyen egyáltalában létezik is.

A palleli kirándulók száma vasárnap elérte a maximumot, az összes délután közlekedő vonatok zsúfolva voltak. Palicsra igen sok szegedit is láttunk, kik úgy látszik belátják, hogy Palics, ez időszert legalább, mégis többet ér mint Kamarás.

Az ugynevezett »cselédmámik«, par-don cselédközvetítők viselt dolgait ajánljuk új rendőrfőnökünk figyelmébe. Nem fog ártani ezt az intézményt, melyen eddig kényök-kedvök szerint működtek, megrendszabályozni.

Tűzeset. Tegnap d. e. 9 órakor tüzet jelzett a toronyőr a 4-ik körben. Városi tüzoltóságunk a helyszínen Dulits Miklós házában megjelenván, az ott égő félszert csakhamar szétdobálták s így a tűz tovább terjedését ügyesen megakasztották.

Gáztársulatunk ellen általános a panasz. Ugy egyeseknél mint testületeknél ellenőrzés nélkül dolgoznak, számolnak ezek a jó urak. Nem-e állhatná útját hatóságunk ez önkénykedésnek?

Egy szerecsen ki nem harap. Láttunk már szelidített orosziant, farkast, medvét és mindenféle vadállatot, de ilyet aminőt Urbán János külön falragaszokon hirdet, azt még nem láttunk, de nem is hallottunk: »szelidített szerecsen, nem kell tőle félni!« Kevés fogalma lehet Urbán uramnak az emberismérről, ha azt hiszi, hogy a szerecsen vad. Vagy talán azt hiszi a direktor, hogy ilyen reklamoknak valaki

felül. Produkáljon valami érdekeset, akkor a reklám önmagától jön.

Szülési fájdalmak leptek meg vasárnap reggel 5 órakor a baromfi-piaczon egy radonváci asszonyt, ki 3 pár csirke eladása végéig jött be a városba. Alig szállott le a kocsi, másodmagával kínálta portékáját. A gyorsan kéznél volt kollegának ismét felsegítették a kocsi és hazaszállították a betegágyas nőt. Különböztetve sem az asszonynak, sem az ujonszült gyermeknek semmi baja.

Postadíj mérséklése. E hó 1-től kezdve úgy a belföldön, mint Ausztriával való forgalomban 5 kr. díjjal — 5 forint helyett — 10 forintig terjedő összeget lehet a postán utalványozni.

Legújabb a torony aljáról.

Lapunk zártakor vesszük a következő értesítést: **A polgármesternek mai napon tartott előzetes vizsgálata folytán, a házi pénztár kezelése körül felfedezett szabálytalanságok végett az itt időző főispán állásaiktól felfüggesztette: Milassin Ignác házipénztárnok, Kuntics Lázár ellenőrt. Puzics Márk pénztári tiszt ellen pedig a fegyelmi vizsgálat megindított.**

Egyben helyettesítette Milassin helyébe: Péics István alszámvevőt. Kuntics helyébe: Schneider B. pénztári tisztet. Péics helyébe; Venczel Lajos számvizsgálót, Venczel helyébe: Tomasics János számtisztet és Tomasics helyébe: Jakobcsics Lajos helyettes pénztári tisztet.

Törvénykezés.

Ifj. b. Rudics József hagyatéka.

Régen, majd egy évtized óta vajudik e hagyaték ügye. Voltak benne egyezségek, veszekedések, míg végre is rendes perre került a dolog.

Minket szabadkaiakat közlel érdekel a dolog. Érdekel pedig nemcsak azért, mert egy százezer forintot érő nagy háztömb a város legszebb pontján kell hogy a miénk legyen, de érdekel azért is, hogy a városi közgyűlésen leszavazta annak idején a többség értelmetlenebb része a jogászok által támogatott azon kisebbséget, mely a perbeszálást ajánlotta, s elfogadott 20.000 frtos egyezséget.

Az örökösök egy része azonban pert indított az özvegy ellen, mely annak idején lapunkban igen részletesen lett ismertve.

A mint tudjuk ifju Rudics József báró egy 1883. április 17-én alkotott végrendeletével özvegyét, szül. Szász Ilona, most Teleki grófnét tette másfélmilliót érő hagyatékának örökösévé. A mellőzött 29 oldalakon képviselőben Kollár Lajos budapesti ügyvéd megtámadta ezt a végrendeletet azon az alapon, hogy annak készítése idején a báró örült volt. A budapesti törvényszék előtt évek óta folyik a pör, míg ma ítélettel befejezték. Az ügyet Nyárasdy János törvényszéki bíró négy teljes napon át referálta az ítélt tanácsban, melyben Chira Elek elnökölt, szavazó bíró Hajdu Imre volt. A bíróság, miután a tanúk s ezek között Tisza Kálmán is, azt bizonyították, hogy báró Rudics 1883. évben sőt már előbb is nagyfokú idegességet tanusított s a szakértők azt is kizárták tartják, hogy a bárónak csak vilá-

gos percei is lettek volna, a végrendeletet érvénytelennek nyilvánítja ítéletével. A törvényszék e szerint az 1879-ben alkotott végrendeletet mondta ki érvényesnek s ehhez képest a szabadkai határban levő külsőségeket az adósság kifizetésének kötelezettsége mellett, felpereseknek ítélte oda. A vagyon többi részét a végrendeletben megnevezett hagyományosok kapják. — Az ítélet megokolása szerint Rudics báró elméjének kóros állapotát a kérdéses időre nézve, ha »tetteiből megállapítani nem is, de arra következtetni lehet.« A felperesek ügyvédjének 4356 frt, a tiz alperesi ügyvédnek pedig a szakértők 1200 díjával együtt 5671 frt munkadíjat állapítottak meg. Tehát Szabadka részére ezuttal úgy látszik. mások kaparták ki a sült gesztenyét.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

MÁCSKOVITS és SCHÖNSTEIN

első szabadkai

Tégla és cement

áru gyára, Szabadkán.

Ajánlják saját gyártmányu dísz- és fal-téglákat, cement, mosaik és járda lapokat. *Vállalkoznak:* Granitterazó, betonirozások, csatornázások, szökőkutak, kút-kagylók, medencék, cement és mosaik lapokkal kövezések és minden egyéb cement munkák elkészítésére.

Megrendeléseket elfogad: Mácskovits és Schönstein téglagyár és

Schönstein Mór és fia,

13—25

I. kör, Kölesey-utca 252. sz.

10089. sz. tkv. 892.

Arverési hirdetméuyi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi hogy özv. Kelemen Györgyné Szagmeiszter Katalin végrehajtatónak Petkovics János, Ilona és Rózália végrehajtást szenvedő elleni 525 frt tőke követelés és járkai iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék a szabadkai kir. járásbíró területe levő a szabadkai határban fekvő a következő ingatlanokra u. m. 1.) a szabadkai 20368 sztjkvben 6631. hrsz ingatlanból ugyan a fenti jutalékokra 96 frtban és pedig mind kettőre özv. Petkovics Fülöpné javára bekebelezett hozson élvezeti jog által a feltételek szerint korlátolva ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1892. augusztus hó 16-ik** napján délelőtti 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 23 frt 40 kr. és 9 frt 60 kr. készpénzben vagy az 1881 LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképesértékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Szabadkán, 1892. évi május hó 23-ik napján.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság.

Dr. Magay,
kir. törvényszéki bíró

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovataink változatosságai kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „Egyetértés“ olvasói értesülnek első sorban. — **Az országgyűlés tárgyalásokról** a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Bármely párthoz tartozzék is a képviselő, beszéde az „Egyetértésben“ a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a hálygyilág, a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés“-nek e rovatával a versenyt kiállhatná.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés“-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része mely megbízhatóság, komolyság és jólérsültség tekintetében utólrhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Ezek legfőbb érdeme az „Egyetértés“-nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölülte áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekinetek felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közelismerést, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés“ olvasói között minden pártból találunk műveket.

Az „Egyetértés“ gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi és tőzsdéi tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — **A kereskedő, az iparos s a mezőgazda** két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés“-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés“ ma már nélkülözhetlenné vált. mint a hazai kereskedelmi-, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a felmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bö tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát emlíjtük meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az **Irodalom**, a **Tanügy** és a **Mezőgazdaság**, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS“-re,

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetés pénzek az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az Egyetértés felelős szerkesztője s kiadó-tulajdonosa:

CSÁVOLSZKY LAJOS.

Az Egyetértés kiadóhivatala:
Dalszínház-utca 1-ső szám,
(Az operaházzal szemben.)